

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Oulíkovou ve věci

žalobce: **M. K.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2024, čj. MPSV-2024/206195-912,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2024, čj. MPSV-2024/206195-912, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 117 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami (dále jen „úřad práce“) ze dne 18. 6. 2024, čj. 86550/24/BN (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce uložil žalobci povinnost vrátit přeplatek na dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení za duben 2024 ve výši 5 031 Kč. Uvedl, že žalobce v zákonné lhůtě 8 dnů neoznámil úřadu práce, že od 25. 3. 2024 není vlastníkem rodinného domu na adrese X, čímž porušil svou oznamovací povinnost a zavinil, že mu částka byla přiznána a vyplacena neprávem. K tomu odkázal na vyrozumění o provedení

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

vkladu do katastru nemovitostí, z něhož plyne, že od 25. 3. 2024, kdy nastaly právní účinky vkladu, je vlastníkem jiná osoba.

3. Žalobce v odvolání namítl, že oznamovací povinnost neporušil. Poukázal na to, že dle vyrozumění o provedení vkladu do katastru nemovitostí byl zápis proveden dne 23. 4. 2024 se zpětnou účinností ke dni 25. 3. 2024. Žalobce tuto skutečnost nemohl nijak ovlivnit. Vyrozumění mu bylo doručeno poštou, zásilka byla uložena na poště od 26. 4. 2024 a byla mu doručena vhozením do schránky 16. 5. 2024, dne 20. 5. 2024 změnu oznámil úřadu práce.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že z vyrozumění o provedení vkladu vyplývá, že zápis byl proveden 23. 4. 2025 s právními účinky k 25. 3. 2024. Zápisu předcházela kupní smlouva ze dne 19. 3. 2024, kterou musel žalobce stvrdit svým podpisem, aby byla právoplatná. Pokud byla kupní smlouva z 19. 3. 2024, žalobce byl podle zákona povinen do 30 dnů nahlásit změnu katastru nemovitostí, aby mohlo dojít k zápisu, a byl s touto skutečností v dubnu obeznámen.

Obsah podání účastníků

5. Žalobce s napadeným rozhodnutím nesouhlasí. Uvedl, že nemovitost byla prodána v nucené dražbě v insolvenčním řízení vedeném pod sp. zn. X. Žalobce s prodejem nesouhlasil, neboť nemovitost byla prodána pod odhadní cenou dle znaleckého posudku, čímž byl poškozen. Zdůrazňuje, že zápis byl proveden dne 23. 4. 2024, se zpětnou účinností ke dni 25. 3. 2024. Zpětná účinnost je zakázána, katastrální úřad postupoval nezákonně a žalobce nemohl jeho postup ovlivnit. Žalobce nevlastní počítač ani chytrý telefon. Vyrozumění o provedení vkladu bylo uloženo na poště od 26. 4. 2024 a následně vhozeno do poštovní schránky ve čtvrtek 16. 5. 2020, ihned poté v pondělí 20. 5. 2020 žalobce změnu oznámil. Žalobce je proto přesvědčen, že lhůtu 8 dnů splnil. Žalobce namítá, že závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí, že musel stvrdit kupní smlouvu svým podpisem, není pravdivý. Žalobce kupní smlouvu nepodepsal, podepsal ji zástupce insolvenční správkyne a bratr žalobce jakožto nabyvatel. Žalobce nebyl o žádných krocích insolvenční správkyne ani nabyvatele informován. K předání nemovitosti fyzicky nedošlo. K tomu poukazuje na předávací protokol ze dne 17. 5. 2024. Žalobce nemovitost dále užívá a snaží se sjednat s bratrem nájemní smlouvu.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení. Dále uvedl, že pro účely státní sociální podpory není podstatné, jakým způsobem vlastník nemovitost prodával. Podstatné je, že byl proveden vklad dle kupní smlouvy. Vkladu předcházela kupní smlouva ze dne 19. 3. 2024, kterou musel žalobce jako vlastník stvrdit svým podpisem. Pokud žalobce zastupoval zmocněnec, jehož prostřednictvím došlo k podpisu, neznamená to, že žalobce nevěděl o existenci smlouvy. Ze spisové dokumentace vyplynulo, že žalobce byl s touto skutečností v dubnu 2024 obeznámen, a měl ji neprodleně oznámit úřadu práce.
7. Žalobce v replice na vyjádření žalovaného zopakoval, že kupní smlouvu sepsala insolvenční správkyne bez jeho vědomí, žalobce se podpisu smlouvy neúčastnil a insolvenční správkyne ani nabyvatel ho neinformovali. Je přesvědčen, že nic neporušil a nezanedbal.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích

uplatněných žalobních bodů vycházejí ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

9. Podle § 61 odst. 1 zákona 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů je příjemce dávky povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.
10. Podle § 62 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jinak způsobil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit; to neplatí, jde-li o přeplatek na rodičovském příspěvku. Jestliže byl rodiči vyplacen rodičovský příspěvek a nebyly přitom splněny podmínky nároku na tento příspěvek, je rodič povinen vrátit krajské pobočce Úřadu práce vyplacené částky rodičovského příspěvku, které mu nenáležely.
11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí založil svůj závěr o tom, že žalobce porušil oznamovací povinnost, na předpokladu, že podepsal kupní smlouvu ze dne 19. 3. 2024, na jejímž základě došlo k zápisu vlastnického práva do katastru nemovitostí, a byl povinen ohlásit změnu týkající se jeho nemovitosti katastrálnímu úřadu do 30 dnů, aby mohlo dojít k zápisu (vkladu) na základě této smlouvy, a byl tedy v dubnu 2024 obeznámen s „touto skutečností“ (z napadeného rozhodnutí není zcela jasné, zda žalovaný touto skutečností míní uzavření smlouvy, návrh na vklad, oznamovací povinnost katastrálnímu úřadu nebo změnu vlastnického práva).
12. K tomu je třeba uvést, že základní předpoklad, na němž je úvaha žalovaného v napadeném rozhodnutí založena, nemá oporu v obsahu správního spisu. Součástí správního spisu bylo pouze vyrozumění o provedení vkladu do katastru nemovitostí, v němž je jako nabývací titul označena smlouva kupní ze dne 19. 3. 2024. Z tohoto údaje ovšem neplyne, že smlouvu opatřil svým podpisem žalobce, jak dovodil žalovaný v napadeném rozhodnutí, a že tedy o podpisu kupní smlouvy věděl.
13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě k argumentaci žalobce, že k prodeji nemovitostí došlo v insolvenčním řízení a smlouvu neuzavřel žalobce, ale insolvenční správce bez jeho vědomí, zopakoval, že kupní smlouvu musel stvrdit žalobce jako vlastník svým podpisem, a pokud ho zastupoval zmocněnec, došlo k podpisu prostřednictvím zmocněnce, což neznámá, že žalobce o existenci smlouvy nevěděl. Soud předně připomíná, že nedostatky odůvodnění nelze zhojit ve vyjádření k žalobě. Nadto je třeba konstatovat, že pokud přejde oprávnění nakládat s majetkovou podstatou na insolvenčního správce, insolvenční správce není zástupcem dlužníka, ale jedná svým jménem, byť na účet dlužníka [§ 40 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)]. Vědomost insolvenčního správce o určité skutečnosti nelze dlužníkovi přičítat. Insolvenční správce, jemuž svědčí dispoziční oprávnění, je oprávněn za podmínek stanovených insolvenčním zákonem uzavřít kupní smlouvu, kterou dojde ke zpeněžení majetku prodejem mimo dražbu, a rovněž podat návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí (viz též např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 2019, sp. zn. 29 Cdo 3481/2017). Na okraj lze poznamenat, že žalobce na probíhající insolvenční řízení poukazoval již v jiném sporu

s žalovaným s tím, že má dojít ke zpeněžení jeho domu (viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2022, č. j. 58 Ad 2/2022-41). Také předchozí výpis z katastru nemovitostí, který je součástí správního spisu, vzhledem k množství evidovaných exekučních příkazů naznačoval, že žalobce může být v úpadku.

14. Současně soud považuje za nepřezkoumatelnou úvahu žalovaného v napadeném rozhodnutí ohledně povinnosti žalobce nahlásit změnu týkající se jeho nemovitosti do 30 dnů katastru nemovitostí od podpisu smlouvy. Z napadeného rozhodnutí není patrné, přesně z jakého zákonného ustanovení žalovaný dovodil ohlašovací povinnost žalobce ani jakou změnu týkající se nemovitosti měl žalobce dle žalovaného povinnost katastrálnímu úřadu nahlásit. Při vzniku vlastnického práva k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí na základě smlouvy je třeba rozlišovat právní důvod nabytí vlastnického práva (*titulus adquirendi*) a právní způsob jeho nabytí (*modus adquirendi*). Smlouva o převodu nemovitostí představuje tzv. *titulus adquirendi*. I když z takové smlouvy (pokud nabytí účinnosti) vznikají jejím účastníkům práva a povinnosti, ke vzniku vlastnického práva podle ní ještě nedochází; ten nastává až zápisem vlastnického práva do katastru nemovitostí (§ 1105 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Na tom nic nemění skutečnost, že podle § 10 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), nastávají právní účinky zápisu k okamžiku, kdy návrh na zápis došel příslušnému katastrálnímu úřadu. Jinými slovy, ke změně údaje o vlastnickém právu nedochází uzavřením kupní smlouvy, ale až vkladem vlastnického práva katastrálním úřadem, který provede katastrální úřad na základě pravomocného rozhodnutí o jeho povolení [§ 11 odst. 1 písm. a) a § 12 katastrálního zákona]. Soudu není zřejmé, jakou úvahou žalovaný dospěl k závěru o povinnosti žalobce nahlásit „změnu“ do 30 dnů od uzavření smlouvy, „aby mohlo dojít k zápisu vkladu“. Uváděli pak žalovaný, že „z této skutečnosti vyplývá“, že žalobce byl v měsíci dubnu 2024 s „touto skutečností obeznámen“, není patrné, přesně s jakou skutečností, kdy přesně a na základě čeho měl být dle žalovaného žalobce obeznámen, co přesně měl být povinen oznámit dle § 61 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, nejpozději v jaké lhůtě (resp. jaký den žalovaný považoval za rozhodný pro její počátek) a příčinná souvislost mezi porušením ohlašovací povinnosti a výplatou dávky neprávem. I pokud by žalobce podepsal kupní smlouvu (což nebylo prokázáno), byl povinen podat návrh na vklad (což není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil), není z napadeného rozhodnutí patrné, kdy měl žalobce dle žalovaného být obeznámen s provedením vkladu katastrálním úřadem, od jakého okamžiku se dle žalovaného přesně měla odvinout oznamovací povinnost dle § 61 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, respektive kdy nejpozději byla dle žalovaného porušena, a že takovým porušením došlo k výplatě dávky neprávem. Úkolem soudu ve správním soudnictví není nahrazovat činnost správního orgánu a doplňovat za správní orgán chybějící odůvodnění, neboť tím by byla popřena jeho přezkumná role.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

15. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spise a napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, přičemž tyto vady brání věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
16. Soud proto bez jednání zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Vysloveným právním názorem je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení tedy bude na žalovaném, aby posoudil, zda

žalobci vznikl přeplatek na dávce příspěvku na bydlení za duben 2024, který je povinen vrátit, a své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnil, a to na základě konkrétních skutkových zjištění, která budou mít oporu ve správním spisu.

17. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, a náleží mu tedy náhrada účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady řízení tvoří náhrada poštovného, které dle obsahu spisu žalobce vynaložil v souvislosti s odesláním žaloby a repliky ve výši celkem 117 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.). Soud připomíná, že dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je v řízení podle soudního řádu správního vyloučeno použití § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. ledna 2025

Lenka Oulíková v. r.
soudkyně